

آیا دولت در ۱۰۰ روز عمر کاریش نمره قبولی گرفت؟

۱۰۰ روز از نشستن سیدابراهیم رئیسی بر مسند ریاست قوه مجریه می‌گذرد و عملکرد او در این مدت قابل بررسی است. به این بهانه نگاهی انداخته ایم به کارنامه دولت سیزدهم در حوزه‌های سیاست داخلی و خارجی، تورم، بورس، شفاف سازی، مسکن، روند واکسیناسیون، وضعیت سرعت اینترنت، سرنوشت وزارت آموزش و پرورش و...

به گزارش خبرنگاران جامعه گزارش خبر، در بررسی ابعاد اجتماعی کارنامه ۱۰۰ روزه دولت، ۵ موضوع «گفت‌وگو» و «گفت‌وگو» مستقیم رئیس‌جمهور با محرومان، «روند واکسیناسیون»، «برنامه‌های پیش روی صنعت گردشگری»، «وضعیت سرعت شبکه اینترنت» و «سرنوشت وزارت آموزش و پرورش» را زیر ذره‌بین برده ایم. بررسی برخی حوزه‌های اجتماعی در این گزارش پرداخته‌ایم؛ از پررنگ شدن حضور عالی‌ترین مقام اجرایی کشور در جمع محرومان و شنیدن مستقیم درد دل‌های آن‌ها، تا شتاب گرفتن واکسیناسیون و تغییرات مثبت محسوس در مدیریت حوزه گردشگری. در این بین، کندی اینترنت و بلا تکلیفی وزارت آموزش و پرورش هم حوزه‌هایی بوده که خبرها و واکنش‌های بسیاری طی سه ماه گذشته داشته است. البته این نکته را باید گفت که مطمئناً آن‌چه در این سه گزارش می‌خوانید، همه آن چیزی نیست که قابلیت بررسی و موشکافی داشته باشد و بدون تردید بسیاری از وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و نهادهای زیرمجموعه دولت، طی این مدت اقدامات و عملکردهایی داشته‌اند که مثبت و منفی آن قابل بررسی است. گفت‌وگو مستقیم با مردم در محروم‌ترین نقاط کشور

هرچند بازه زمانی سه‌ماهه برای ارزیابی اقدامات یک دولت، زمانی بسیار کوتاه است اما برخی اتفاقات و تغییر روش‌ها در همین مدت اندک هم خودش را نشان می‌دهد. یکی از رویکردهای خوب دولت سیزدهم و شخص رئیس‌جمهور که باید به آن اشاره کرد، سفرهای استانی پایان هفته است؛ سفرهایی که تقریباً همه آن‌ها در روزهای پنج‌شنبه و جمعه انجام شد تا مشخص شود برای دولتی که شعار مردمی‌بودن را انتخاب کرده، تعطیلات آخر هفته معنایی ندارد و از همه فرصت‌ها برای خدمت استفاده می‌کند. اما مهم‌تر از آن، انتخاب مقاصد سفرها بود که محروم‌ترین استان‌ها و مناطق را در اولویت قرار داد؛ مناطقی که تا پیش از آن نامش هم به گوش خیلی از مردم و شاید مسئولان، نخورده بود. تامین ۸۱ میلیون دوز واکسن در ۳ ماه این‌که رئیس‌جمهور دولت سیزدهم، اولین جلسه رسمی خود را سیزدهم مرداد، درست یک‌روز بعد از مراسم تحلیف، با روسای کمیته‌های تخصصی ستاد ملی مقابله با کرونا برگزار کرد، نشان‌دهنده آن بود که رئیسی به ایجاد تحول در مدیریت بحران کرونا و تلاش مضاعف برای تسریع واکسیناسیون، در عمل هم باور دارد. همه می‌دانیم که مقدمات خرید چندین میلیون واکسن در دولت دوازدهم انجام شده بود، اما بدون شک، جدیت رئیس‌جمهور جدید و نظارت مستقیم بر روند انجام این کار را هم نمی‌توان نادیده گرفت و اقداماتی همچون تماس تلفنی و گفت‌وگو مستقیم رئیسی با روسای جمهور روسیه و چین نقش اثرگذار در آن داشته است. خروجی آمار نشان می‌دهد طی ۳ ماه گذشته ۸۱ میلیون و ۶۲۶ هزار و ۹۵۵ دوز واکسن جدید در کشور تزریق شده که عمده آن‌ها وارداتی بوده است. تاخیر در معرفی وزیر پیشنهادی آموزش و پرورش؛ نگرانی از تداوم بلا تکلیفی در کنار همه اقدامات و برنامه‌های مثبت دولت سیزدهم در حوزه اجتماعی، تعلل در معرفی وزیر پیشنهادی آموزش و پرورش به مجلس را هم نمی‌توان نادیده گرفت. وزارتخانه‌ای که مسئولیت بیش از ۱۵ میلیون دانش‌آموز و یک میلیون معلم و کارمند را برعهده دارد. هرچند سرپرست وزارتخانه کارها را تا به امروز پیش برده اما بدون شک، سرپرست هیچ‌گاه نمی‌تواند در حد و اندازه وزیر موثر باشد. واکنش جمعی از نمایندگان به گزینه پیشنهادی

البته دوماه و نیم بعد از رد صلاحیت حسین باغلی، دو روز قبل رئیس‌جمهور، «مسعود فیاضی» را به عنوان گزینه جدید وزارت به مجلس معرفی کرد؛ فردی که دارای مدرک دکتری فقه و اصول تحلیلی و اجتهادی است (گفته می‌شود این مدرک از کمیسیون نخبگان بدون مدرک وزارت علوم دریافت شده است) و آخرین مسئولیت او نیز معاونت فرهنگی اجتماعی مرکز پژوهش‌های مجلس بوده است. تاخیر دولت در معرفی گزینه جدید، برخی گلایه‌ها را به همراه داشت و علاوه بر آن، دیروز پس از قرائت نامه معرفی فیاضی در صحن علنی مجلس، نشانه‌هایی دیده شد که به نظر می‌رسد گرفتن رای اعتماد برای فیاضی سخت خواهد بود. آن‌طور که باشگاه خبرنگاران گزارش داده، صبح دیروز نمایندگان مجلس در زمان قرائت نامه رئیس‌جمهور در نشست علنی، با فریاد «دو، دو» مخالفتشان را با این وزیر پیشنهادی اعلام کردند. جان تازه در گردشگری با ایده‌های ضرغامی

اگر بخواهیم به عملکرد وزرای دولت سیزدهم هم نگاهی داشته باشیم، نمی‌توان عملکرد عزت... ضرغامی در وزارتخانه میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی را نادیده گرفت. ضرغامی در همین مدت کوتاه نه تنها دولت را مجاب کرد تا صدور روادید گردشگری برای کمک به اقتصاد کشور از سر گرفته شود، بلکه جلسات و هم‌اندیشی‌های متعددی با گروه‌های مختلف فکری و سیاسی داشت و برخی تعاملات و رایزنی‌های او هم سابقه قبلی نداشت یا در گذشته و در دوره‌های قبل هم سابقه داشته اما رسانه‌ای نشده است. البته ضرغامی در این مدت یک خبر حاشیه‌ای هم داشت و آن، اظهار نظرش درباره حفر چاه در اطراف پاسارگارد برای حل مشکل کم‌آبی کشاورزان بود که هشدار فعالان حوزه میراث فرهنگی درباره تبعات این کار را به دنبال داشت. هرچند که ضرغامی بعد از این واکنش‌ها، از گفته‌اش رفع ابهام کرد و گفت: «در وزارت میراث فرهنگی، کسی دنبال چاه زدن کنار مقبره کوروش نیست، مهم حل مشکل مردمی است که ۲۵۰۰ سال از پاسارگاد حفاظت می‌کنند». کندی اینترنت، مهم‌ترین گلایه از وزارت ارتباطات در دوماه اخیر، کندی اینترنت به یکی از نگرانی‌ها و گلایه‌های جدی کاربران تبدیل شد و البته وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات هم آن را تایید کرد. «حسین فلاح جوشقانی»، رئیس سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی، هجدهم مهرماه در این‌باره گفت که با آغاز سال تحصیلی جدید از مهرماه و برگزاری اغلب کلاس‌های دانشجویان و دانش‌آموزان به صورت مجازی، میزان و حجم استفاده از اینترنت به صورت قابل توجهی افزایش یافته است که این امر موجب کندی سرعت اینترنت در برخی نقاط و در ساعات پیک استفاده شد. جوشقانی این را هم گفت که با دستور وزیر محترم ارتباطات و فناوری اطلاعات، بلافاصله جلساتی با حضور همه عوامل مرتبط با تامین و توزیع اینترنت از جمله شرکت ارتباطات زیرساخت، شرکت مخابرات ایران، شرکت‌های سیار و شرکت‌های دارای پروانه ارتباطات ثابت (FCP) برای بررسی و رفع این مشکل برگزار و تدابیر لازم برای بهبود کیفیت و سرعت اینترنت اتخاذ شده است. بررسی عملکرد اقتصادی دولت سیزدهم در ۱۰۰ روز نخست‌گام‌های اولیه مهارت‌ورم و ابهام در تیم اقتصادی در آستانه صدمین روز آغاز فعالیت دولت سیزدهم، عملکرد این ۱۰۰ روزه را در حوزه اقتصاد بررسی کرده ایم. این بررسی حول شش محور تیم اقتصادی، کسری بودجه، بورس، تامین کالاهای اساسی، طرح دولت برای مسکن و شفاف سازی اقتصادی صورت گرفته است که در برخی بخش‌ها شاهد موفقیت

و در برخی بخش ها ناکامی و در برخی دیگر از بخش ها شاهد آمیزه ای از موفقیت و ناکامی هستیم. این گزارش را بخوانید:
دغدغه انسجام در تیم اقتصادی

دولت سیزدهم از ابتدا با ابهام در معرفی تیم اقتصادی مواجه بود و حتی تاخیر یک هفته ای در اعلام کابینه نیز ناشی از همین موضوع بود. با این حال پس از معرفی کابینه و انتقادها از ناهمگونی برخی اعضای تیم اقتصادی، بحث بر سر هماهنگ کننده این تیم و دیگر اجزا داغ شد. ابتدا در جلسات بررسی صلاحیت اعضای کابینه، رئیس جمهور اعلام کرد که محمد مخبر، معاون اول وی، مسئول هماهنگی تیم اقتصادی است. طی روزهای بعد شاهد معرفی محسن رضایی به عنوان معاون اقتصادی و سپس فرهاد رهبر به عنوان دستیار اقتصادی رئیس جمهور بودیم. پس از آن شاهد کش دار شدن ماجرای انتخاب رئیس کل بانک مرکزی و سرانجام انتخاب علی صالح آبادی برای این پست بودیم.

قفل دولت بر استقراض از بانک مرکزی با گذشت بیش از یک ماه از آغاز به کار دولت سیزدهم، اظهارات استانداران اقتصادی کشور نشان از این دارد که دولت ترمز استقراض ها از بانک مرکزی و استقراض از مردم در قالب اوراق را کشیده است. احسان خاندوزی، وزیر اقتصاد تاکید کرده است که تامین بودجه شهريور و مهر ماه کل کشور، بدون استقراض از بانک مرکزی و در مهرماه، حتی بدون فروش اوراق بدهی انجام شده است. از سوی دیگر، خبرهای مثبتی از افزایش میزان و قیمت فروش نفت ایران در هفته های اخیر منتشر شده که به نظر می رسد در تامین بخشی از کسری بودجه دولت موثر بوده است. در کنار همه این موارد، وزارت اقتصاد به تازگی خبر از اقداماتی برای فروش اموال مازاد دستگاه های دولتی داده است که می تواند بخشی از کسری بودجه را جبران کند. مجموع همه این موارد، حاکی از تغییر رویه های جدی دولت در قبال بودجه و تامین کسری آن است. موضوعی که می تواند موجب مهار تورم افسارگسیخته فعلی شود.

بورس و انتظارات سهامداران نقره داغ شده

یکی از بدترین میراث دولت قبیل برای دولت فعلی، سهامداران تازه واردی بودند که در دوره حباب بازار، وارد بورس شدند و اکنون متضرر شده اند. با گذشت بیش از یک سال از سقوط شاخص کل، شاخص در دوره استقرار دولت رئیسی در محدوده کانال ۱.۳ و ۱.۴ میلیون واحد نوسان داشته و زیان بسیاری از سهامداران را جبران نکرده است. برخی وعده های افراد غیر مسئول در دولت قبل از تصدی سمت نظیر، بهبود سه روزه بورس و همچنین حجم زیان سهامداران خرد موجب شده است تا انتظارات برای بهبود شاخص کل بالا باشد اما هنوز بورس در کانال ۱.۴ میلیون محبوس مانده است. در این میان تاخیر در تعیین تکلیف استاندار جدید بورس نیز مزید بر علت شد و اگرچه پس از تعیین مجید عشقی به عنوان رئیس سازمان بورس اقداماتی برای حذف قیمت گذاری ها در بورس انجام شد ولی هنوز وزارتخانه های مربوط اقدامی در این زمینه انجام نداده اند و مشخص نیست که برنامه های بورس برای جبران زیان سهامداران خرد و اطمینان از ثبات نسبی و رشد مداوم اما تدریجی بازار کی به نتیجه می رسد.

صورت شرکت های دولتی از پستو درآمد!

یکی از مهم ترین شعارهای دولت سیزدهم در عرصه اقتصادی ارتقای شفافیت بود. خاندوزی در وزارت اقتصاد شفافیت شرکت های دولتی را به عنوان یک برنامه دنبال کرد و این اتفاق سرانجام یک ماه پس از استقرار وی در وزارت اقتصاد به نتیجه رسید. در این میان انتشار صورت های مالی بانک ملی به عنوان بزرگ ترین بانک دولتی و مهم ترین بنگاه اقتصادی زیرمجموعه وزارت اقتصاد که صورت های مالی اش از سال ۹۳ تاکنون محرمانه باقی مانده بود، از یک شگفتی خبری برخوردار بود. زیان ۶۷ هزار میلیارد تومانی این بانک بزرگ اگرچه با بازتاب های منفی و تلاش رسانه های بیگانه برای ورشکست نشان دادن این بانک و تحریک مردم به خروج سپرده هایشان همراه بود اما در عمل این بحث جدی را مطرح کرد که چرا بانکداری دولتی در کشور چنین وضعیت مالی منفی دارد. در مجموع ماجرای شفافیت شرکت های دولتی به عنوان یک اقدام مثبت اقتصادی نشان داد که باید موضوع شرکت های دولتی و نحوه اداره آن ها را به طور جدی مورد بررسی قرار داد.

تامین کالاهای اساسی روی ریل افتاد

از جمله چالش های پیش روی دولت سیزدهم در آغاز کار، تامین کالاهای اساسی بود که بخش قابل توجهی از این کالاها از طریق واردات و با ارز ۴۲۰۰ تومانی تامین می شود. این کالاها که دامنه آن نسبت به سال ۹۷ به تدریج کم شده، در سال ۱۴۰۰، به گندم، انواع دانه های روغنی، انواع روغن خام، جو، ذرت دامی، کنجاله سویا، دارو و تجهیزات پزشکی محدود شده است. چالش مهم دولت در این حوزه، این بود که طبق گفته رئیس جمهور، ذخایر کافی از این کالاها در آغاز به کار دولت با وضع مطلوب فاصله داشت. با این حال، رئیسی در اظهارات ۱۰ شهریور ماه خود، با اذعان به این مطلب گفت: با اقدامات انجام شده این نگرانی برطرف شده است. البته نباید این را از نظر دور داشت که بازار برخی از کالاهای اساسی متکی به واردات نهاده مانند تخم مرغ، برنج و لبنیات همچنان با امواج توری دست و پنجه نرم می کند.

خروج مسکن از رکود سیاستی

سرانجام پس از آن که حوزه مسکن در دولت یازدهم و دوازدهم با بی توجهی دولت مواجه شد و حتی واحدهای باقی مانده مسکن مهر نیز تکمیل نشد، دولت سیزدهم طبق تکلیف بودجه ای مجلس، هم اینک وارد گود شده و کلنگ ساخت به طور متوسط سالیانه یک میلیون مسکن را با ابلاغ این تسهیلات به بانک ها بر زمین زده است. به این ترتیب باید با اجرای این قانون و پرداخت ۳۶۰ هزار میلیارد تومان تسهیلات طبق آن، منتظر رونق ساخت و ساز مسکن و تامین تقاضا از مسیر افزایش عرضه در این بخش بود. با این حال، این طرح همچنان از منظر تامین مالی با ابهاماتی مواجه است. گلوگاه این طرح این جاست که آیا بانک ها توان اختصاص ۲۰ درصد از تسهیلات خود، همان گونه که در طرح به آن تکلیف شده است، دارند؟ همچنین در صورت تامین این میزان تسهیلات، این طرح جای دیگر بخش های اقتصاد را در تامین مالی تنگ نخواهد کرد؟ سلام به شانگهای، شنیدن صدای مخالفان و ورود به مذاکره با پرونده غنی شده

۱۰۰ روز از نشستن سید ابراهیم رئیسی بر مسند ریاست قوه مجریه می گذرد و عملکرد او در این مدت قابل بحث و بررسی است. به این بهانه نگاهی به کارنامه دولت سیزدهم در حوزه سیاست داخلی و خارجی انداخته ایم. صد روز از آغاز کار دولت آیت ا... سید ابراهیم رئیسی می گذرد و رئیس جمهور دولت سیزدهم به رغم برخی انتقادها با تعامل فراجناحی با احزاب، تاکید بر همکاری و هماهنگی بین قوا و عضویت در سازمان شانگهای، کارنامه قابل قبولی تا این جای کار در حوزه سیاست داخلی و سیاست خارجی از خود به جا گذاشته است. در این بین اما رئیس کابینه سیزدهم با چالش هایی هم رو به روست که از جمله آن ها می توان به تعلل در انتخاب مدیران میانی، نبود سخنگو برای دولت آن هم پس از گذشت چند ماه از آغاز کار دولت و همچنین شروع مذاکرات مهم برجامی در روزهای آینده اشاره کرد. مذاکراتی که برخی تعلل دولت در آغاز آن را یک نمره منفی و باعث ایجاد اجماع علیه ایران و برخی هم یک قدرت نمایی در برابر طرف مقابل و حضور با کارت سنگین ذخایر اورانیوم ۲۰ و ۶۰ درصد پای میز مذاکره می دانند.

رئیس؛ مستقل و فراجناحی

اگرچه از سید ابراهیم رئیسی پیشتر و در تب و تاب انتخابات به عنوان کاندیدای پرچمدار اصولگرایان یاد می شد، اما او به شعارهای انتخاباتی خود که به عنوان چهره ای مستقل یا به این عرصه گذاشته وفادار ماند و پس از حضورش در پاستور سیاستی نسبتاً فراجناحی را در برخورد با احزاب اختیار کرد. او علاوه بر تعامل با بزرگان و اصحاب رسانه اردوگاه اصولگرایی، از شنیدن نظرات چهره های شناخته شده اصلاح طلب نیز دریغ نکرد و طی ۱۰۰ روز از

آغاز کار دولتش دو بار با اصحاب رسانه اصلاح طلب دیدار و گفت و گو کرد. دیدارهایی که یک طرفه نبوده و به گفته مدیران رسانه اصلاح طلب، رئیس جمهور از انتقادات آن ها استقبال کرده و حتی در بعضی موارد نظری هم سو و موافق داشته است.

از انتصاب رقبای انتخاباتی تا سامانه یاران رئیسی

داشتن یک تیم همفکر و هم سو یکی از لازمه های مهم کار اجرایی است، موضوعی که باعث می شود مدیران و روسای بسیاری از نهادها به سراغ گزینه هایی بروند که بیشتر با آن ها همکاری داشته اند و آنان را می شناسند. در این بین اما رئیسی در جریان انتصاب ها و تعیین معاونان و وزیران کابینه اش، سعی کرده سیستم متفاوتی را برای انتخاب زیر مجموعه اش در نظر بگیرد. او در آغازین روزها و پس از پیروزی اش در انتخابات، سامانه ای به نام «یاران رئیسی» را راه اندازی کرد و از مردم خواست مدیرانی را که به نظر آن ها شایسته هستند، به او معرفی کنند. هرچند برخی معتقدند حضور چهره های گمنام در دولت شاید محصول این معرفی ها باشد و برخی دیگر اساسا این کار را یک حرکت نمایشی خواندند که کاربردی نداشته است. رئیسی حتی از رقبای انتخاباتی و دیگر نامزدهای ریاست جمهوری در دولتش استفاده و امیرحسین قاضی زاده را برای ریاست بنیاد شهید، محسن رضایی را برای معاونت اقتصادی، رستم قاسمی را برای وزارت نفت و سعید محمد را برای مدیریت بر شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی انتخاب کرد. رئیس قوه مجریه بعدتر و در پاسخ به بعضی شایعات مبنی بر انتصاب های رانته و فامیلی خطاب به کابینه سیزدهم نیز تاکید کرد که رابطه نسبی، فامیلی و خانوادگی و فشار از ناحیه حزب در انتخاب و پیشنهاد وزیران هیچ نقشی نداشته است. او همچنین از هیئت دولت خواست که از انتصاب افراد غیرصالح و صرفا بر اساس رابطه خودداری کنند، اما شاید همین تامل و دقت زیاد رئیسی و معاونانش در انتخاب مدیران میانی و استانی باعث شده که بعضی از امور معطل بماند و به نظر دولت سیزدهم به منظور پیشبرد امور باید سریع تر برای این موضوع تصمیم گیری کند. برگزاری مستمر و منظم نشست سران قوا

برخلاف گذشته که نشست سران قوا برنامه مشخصی نداشت حالا از اوایل شهریور امسال هر هفته به طور مستمر و منظم با حضور سران قوا برگزار می شود. شفافیت و اطلاع رسانی به مردم

رئیس کابینه سیزدهم پس از به دست گرفتن سکان اجرایی کشور تلاش کرده تا جایی که امکان دارد مردم را از عملکرد دولتش مطلع کند و از همین رو در سه ماه نخست ریاستش بر قوه مجریه دوبار به تلویزیون آمد و به صورت زنده با مردم گفت و گو کرد. در این بین اما تعلل رئیس جمهور در تعیین سخنگوی دولت یکی از انتقاد ها و کمبود های جدی پاستور به شمار می آید که تا حد زیادی موضوع اطلاع رسانی و شفافیت را مختل خواهد کرد. شانگهای و آغاز مذاکرات برجاسی

دولت سیدابراهیم رئیسی به موازات گسترش روابط خود با شرق، توسعه روابط با غرب را نیز در دستور کار خود قرار داده است. به عنوان نمونه شاهد آن بودیم که علی باقری معاون سیاسی وزیر خارجه کشورمان در حاشیه سفر اخیر برجاسی خود به بروکسل با دبیرکل وزارت امور خارجه بلژیک نیز دیدار کرد که می توان آن را نشان از دقت کافی وزارت خارجه دولت رئیسی در تعامل با غرب و توجه جدی به موضوع اروپای دوم دانست. دستگاه دیپلماسی دولت سیزدهم مذاکرات مهم و چالشی برجاسی را نیز پیش رو دارد؛ حالا دستگاه دیپلماسی کشورمان قرار مدارهایش را با طرف های برجاسی گذاشته و بنا دارد تا چند روز آینده مذاکرات هسته ای را از سر بگیرد. در این بین اما تعلل در انتخاب تیم مذاکره کننده و تاخیر در شروع مذاکرات از جمله انتقادات جدی به حوزه سیاست خارجی رئیسی بود، تاخیری که اما بسیاری آن را حاوی یک سیگنال به طرف های دیگر برجاسی دانسته و معتقدند دستگاه دیپلماسی با این تعلل این پیام را به طرف های دیگر برجاسی منتقل کرده که اشتیاق قبلی به برجاسی وجود ندارد و دولت فعلی بیشتر بر توانمندی های داخلی تکیه زده است.

علاوه بر این به نظر می رسد، دولت سعی داشته است با خرید زمان سطح غنی سازی ایران را افزایش دهد تا با این اقدام خود کارت های قوی تری را روی میز مذاکرات بگذارد، همچنان که اعلام دستیابی به ۲۵ کیلوگرم اورانیوم ۶۰ درصد از سوی سخنگوی سازمان انرژی اتمی بار دیگر نشان داد که فرایند تعلل و تطویل مذاکرات با تهران از سوی غربی ها نتیجه مدنظر آن ها را نداشته و بهتر است این کشورها با تصحیح اشتباه محاسباتی خود رویکرد واقع بینانه ای را در پیش بگیرند.